

શ્રી રાત્રિવેળા નામ
અનુક્રમ્ય ચરણ-પદ્મર કૃપા

15/3/17

કન્યાવિક્રયની

કૃતિ.

119

નાટકના ગાથાઓ.

—

પ્રકાશક,

લક્ષ્મીદાસ પરમાણુદાસ ભુવા, રા.કુશાલકે.

પત્ર સંપર્કોનાં, ચિત્રાલય કેમ્પસ.

કલ્યાણદેવી રોડ, ભાંચાલી-હાથી પાસે.

મુદ્રણ નં. ૨

શ્રી રાત્રિવેળા નામ, અત્ર સંપર્ક-મુદ્રણ.

59333

“ શ્રી મનુષ્ય યત્ન-ધૈર્ય કૃપા. ”

“ કન્યા વિક્રયની કૂરતા ” નામનું નાટક જોવા માટે પધારનાર મમત્ર પ્રેક્ષકોમાંથી શ્રીમાન, સુપ્રસિદ્ધ અને લક્ષાધિપતિ, પ્રેક્ષકોને નમ્રતા પૂર્વક અરજ કરવામાં આવે છે કે શ્રી કન્યા વિક્રય નિષેધક સમાજ ફક્ત માયનની ચોપડીની આવક ઉપર આધાર રાખી તદ્દન મદત નાટક બતાવી જન સમાજની સેવા બજાવે છે. આ સેવા બજાવવાનું અત્યાર સુધીમાં કોઈપણ વખત નહીં બનેલું તેવું અદ્ભુત સાદસ રજુ કરતાં “સમાજ” ને દર બેલે (૮૦) અંકે એંશી રૂપીયાનું તુકશાન ખમવું પડે છે. માટે નોકરી કરનારા સાધારણ રિયતીના પ્રેક્ષકોને સમાજ તરફથી કાંઈ પણ કહેવાનું નથી પણ શ્રીમાન લક્ષાધિપતિ અને ઉત્સાહી પ્રેક્ષકોને ખાસ ફરજ પાડી નમ્રતાપૂર્વક અરજ કરવામાં આવે છે કે તમેને “ કન્યા વિક્રયની કૂરતા ” નામનું નાટક જોતાં કાંઈક પ્રિયતા ઉત્પન્ન થાય અને લેખકના મહાન પ્રયાસની કીમ્મત કરવા તમારા હૃદયમાં ધૈર્યરી પ્રેરણા થાય અને ધૈર્યરી પ્રેરણાને અને “ પ્રાણુલાલ ” નો પાટો ભગવી બતાવનાર લેખકને “ સમાજ ” નિમીત્તે ઈનામ તરીકે કાંઈપણ રકમ આપવાની ઇચ્છા થાય તો તે ઇચ્છાને પુરી પાડવાને માટે ફાંસીનો સીન ભગવાન મવા પછી તરતજ નાટકશાળાના સ્ટેજની અંદર આવી લેખકને રૂબરૂ મળવું એટલે જે ઉદાર ગૃહસ્થો તરફથી જે કાંઈ કોનેજન માગશે તેને સ્ટેજ ઉપર મહેર મેળાવડો કરી મમત્ર પ્રેક્ષકો સમક્ષ અપૂર્વ માનની લાગણીથી સ્વીકારવામાં આવશે અને જેનો શુભકારક અને કલ્યાણકારી બદલો કુદરતના દરબારમાં ન્યાય હશે તો ત્યાંથી અવશ્ય મળશે. આશા રાખવામાં આવે છે કે લક્ષાધિપતિ પ્રેક્ષકો આ લખાણ ઉપર પોતાનું પુરેપુરું લક્ષ પહોંચાડી સમાજના આયુષ્યમાં અવશ્ય વધારો કરશે એજ હેતુથી અરજ-લી. શુભેચ્છક સેવક- લક્ષ્મીદાસ પરમાણુદાસ ભુતા, રાજુલાકર.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાબિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૬૭૩૩ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ૩-૨૧૧૮૧, ૩૨૧૧૧ ૧૧૨૧૧

વિષય ૬-૧૨-૪

ॐ श्री

भक्त्य यत्न-शिवर कृपा.

श्री सत्यमेव जयते

कन्याविध्वनी कूरता, नाटकेना गायना

रथनार-लक्ष्मीदास परमाणुददास जुता.

प्रकाशक-लक्ष्मीदास परमाणुददास जुता.

मु. राणुसा (स्टेट, भावनगर काडीयावाड).

—:०:—

आवृत्ति १८ भा. [डी. ४ आना.] प्रत १००००.

(कुल आवृत्ति १८ अने कुल प्रत ४६०००.)

संवत् १९७३ ना. (पौष वद ०)) मंगणवार.

श्रीकृष्ण प्रिन्टींग प्रेस-रतिलाल हरजवन पटेल छाप्यु.

नं. ६, अनंतवादी मुंजर्. २.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીર-ઈર-સંગ્રહ
૬૭૩૩

દ-૧૨-૨/ત્રિતા, ૧૧

આ પુસ્તકની માલિકી સન ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા
એક્ટ મુજબ નોંધાવેલી છે માટે અંચકર્તાની રજા
સિવાય આ પુસ્તક કોઈએ પણ, કોઈપણ ભાગ ક્યાંઈ
પણ છાપવો, છપાવવો અથવા ભજવવો નહીં.

લેખક:-લક્ષ્મીદાસ પરમાણુંદાસ જુતા
રાજુલાકર.

“ શ્રી સત્યમેવજયતે ”

“ શ્રી મનુષ્ય યત્ન—ઈશ્વર કૃપા.”

ભાવનગરના લોકપ્રિય દિવાન સાહેબ.

સર પ્રભાશંકર પટણીએ

કન્યાવિક્રયની કૂરતા

નાટકને માટે આપેલો વ્યાજખી ઈનસાફ.

એક નમ્ર વિનંતી.

હીંદુ સંસારને ફક્ત યોષ આપવાને માટે “ કન્યા વિક્રયની કૂરતા ” નામનું નાટક લેખક લક્ષ્મીદાસ પરમાણુંદાસ બુતા રાણુલાકરે રચી તૈયાર કરેલું છે. આ નાટકની બહોળા ભાગમાં ફતેહમંદી થવાથી હીંદુ સંસારને કંઈક વિશેષ લાભ મળશે એવા પ્રબળ હેતુથી આ નાટકને નાટકશાળામાં પાત્રો સહિત પ્રત્યક્ષ લગ્નવી બતાવવામાં આવે છે આ નાટક એવા આવવાની સ્ત્રીવર્ગ તથા વિદ્યાર્થી પાસેથી કંઈપણ ટીક્રીટ લેવામાં આવતી નથી એટલે તદ્દન મફત બતાવવામાં આવે છે

અને પુરુષવર્ગની ટીકીટની કીમત મહાપ્રયાસે ઉત્પન્ન કરી કંપનીએ ગરીબ સંસાર પ્રમાણે સુખે, દુઃખે, ખર્ચ નીલાવી પોતાનો પ્રયાસ શરૂ રાખેલો છે.

નાટક એ નામ બહુજ ખરાબ છે અને એ વાત પણ સત્ય છે જેથી આ કંપનીને શ્રીમંત વર્ગ ઉત્તેજન આપતાં સંકોચાય છે અને તેથી કરીને આ કંપનીને અત્યાર સુધીમાં બહુજ દુઃખ ખમવું પડ્યું છે, પણ કુદરતના દરબારમાં આ ગરીબ લેખકના મહા પ્રયાસનો ન્યાય હોવાથી ભાવનગરના લોકપ્રિય દિવાન સાહેબ સર પ્રભાશંકર દલપતરામ પટણી સાહેબે પોતાના ધર્મપત્ની રમાબાઈ સહિત આ નાટક જોવાને માટે ખાસ પોતાની માનવંતી હાજરી આપી હતી ખેલ પુરેપુરો જોઈ ઘણાજ ખુશી થયા અને નાટકશાળાના સ્ટેજ ઉપર આવી હજારો પ્રેક્ષકોની સમક્ષ નિચે પ્રમાણે ભાષણ આપી આ લેખકને “કન્યા વિક્રયની કૂરતા” નાટકને માટે વ્યાજખી ઇન્સાફ આપ્યો છે.

—(૦)—

“પટણી સાહેબનું ભાષણ.”

ગૃહસ્થો અને બાનુઓ,

આ દાદીના ઘેરના વાળ-થયા તેની અંદર મેં ઘણી વખત નાટક જોવામાં હાજરી આપી હશે પણ નાટકશાળામાં સ્ટેજના

તખ્તા ઉપર આવી નાટક સંબંધી લાણણ કરવાનો વખત આવ્યો હોય તો આજના ખેલના લેખક મી. ભુતાને માટે, મારી આખી જીંદગીમાં આજે આ પહેલોજ છે. આજના કન્યાવિક્રય નાટકના પ્લોટનું બંધારણ હિંદુ સંસારને માટે અતિ ઉપ-યોગી છે. વળી આખા ખેલમાં કન્યા વિક્રય કરનારને બોધ આપવાના શબ્દો સિવાય બીજું કંઈપણ બતાવવામાં આવ્યું નથી. તેમાં કન્યાવિક્રય નિષેધક “પ્રાણલાલ” નો પાર્ટ ભજવી બતાવવાની મી. ભુતાની મહેનત તથા કન્યાવિક્રયના દુઃખમાં રીખાતી કન્યાનું કષ્ટભાજનક દુઃખદર્શનની જોનાર માણસને ઘણીજ અસર થાય છે. બીજા અંકમાં ફાંસીનો સીન ભજવાય છે, તે સીન પ્રેક્ષકોનું ખાસ ધ્યાન ખેંચે છે; આ સીન જોતાં મારું પોતાનું હૃદય ભરાઈ આવ્યું હતું આ પ્રમાણે બીજા પ્રેક્ષકોનું હૃદય ભરાઈ આવતું હશે તેમાં કંઈપણ નવાઈ જેવું નથી. હાલમાં બીજી નાટક કંપનીઓ પોતાના ધંધા રાજગાર તરીકે નાટકો ભજવે છે. તો તે નાટકોની લાઇનમાં આજનું કન્યાવિક્રયનું નાટક કોઈપણ રીતે મુકી શકાય તેવું નથી એટલે તે નાટકને અને આજના નાટકને જમીન અને આસમાન જેટલો તફાવત રહેલો છે, આજનું કન્યાવિક્રયનું નાટક સ્ત્રીવર્ગને તથા બાળકોને જોવાથી કોઈપણ જાતની ખરાબ અસર થાય તેમ મારું માનવું નથી માટે દરેક કુટુંબે આ ખાસ ખેલ જોવા આવવાની તસ્દી લેવી અને લેખકને બનતું ઉત્તેજન આપવું એવી મારી લલામણ છે, હું જોઈને

અજળ થાઉં છું કે ભાડાની સીન સીનેરીમાં ખેલ લજવી ખતાવી
સેંકડો રૂપીઆનો ખર્ચ લોગવી હજારો માણસોને મફત નાટક
ખતાવી ઓધ આપવાનો મહા અદ્ભુત પ્રયાસ મી. ભુતાએ
પોતાની નાની ઉમ્મરમાં જે ઉપાડી લીધો છે તેને માટે ખરે-
ખર જેટલા ધન્યવાદ અપાય તેટલા ઓછા છે.

—————):o(—————

ઉપર પ્રમાણે ભાષણ કર્યા બાદ પટણી સાહેબે રૂ. ૫૦)
પ્રયાસની રોકડ રકમ આ લેખકને અર્પણ કરેલી છે. આ
ઉપરથી મુંબઈ નગરીના શ્રીમંત ગૃહસ્થો જાણી શકશે કે આ
નાટક કંપની નથી પણ હિંદુ સંસારમાં ચાલતા કન્યાવિક્રયના
કરખીણ રીવાજનો અધિકાર દુર કરવાનો મહા પ્રયાસ છે.

શેઠ વલ્લભદાસ જમનાદાસની માનવંતી હાજરી.

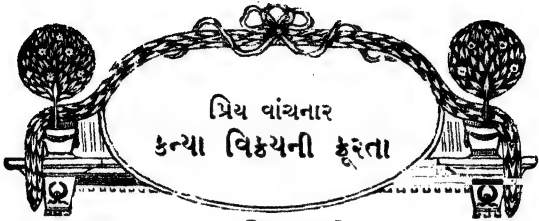
કાલબાદેવી રોડ પર રહેતા ભાટીયા જ્ઞાતિમાં અગ્રેસર
ગણાતા લક્ષાધિપતિ શેઠ વલ્લભદાસ જમનાદાસ પોતાના
સહકુટુંબ સહિત એક વખત આ ખેલ જોવા પધારેલા હતા આ
કંપનીની શરૂઆતમાં આ ગરીબ લેખકને વગર ઓળખાણે
વલ્લભદાસ શેઠે રૂ. ૧૭૫) એકસો પંચોતેરની કીમતી મદદ
આપી આ લેખક પર મોટો ઉપકાર કર્યો છે અને તે ઉપકારનો
બદલો પ્રભુના દરબારમાં પણ ભુલી શકાય તેમ નથી, કારણ કે
એ મદદથીજ કંપનીની શરૂઆત થઈ છે અને એ શરૂઆત

થીજ અત્યાર સુધીમાં આ કંપનીએ કુલ્લે ૫૬૦૦૦) છપન હજાર સ્ત્રીવર્ગ તથા બાળકોને આ ખેલ તદ્દન મફત બતાવ્યો છે તેમાં કેટલાએકને દીકરાના પૈસા નહી લેવાની દૃઢ પ્રતિજ્ઞાઓ લેવરાવી છે અને એક ૫૫) પંચાવન વરસના વર સાથે એક કન્યાનું વેશવાળ થયું હતું તે આ ખેલ જોવાથી કન્યાના ભાઈએ પોતાના માતૃપીતાથી વિરુદ્ધ થઈ જાતી લેગી કરી વેશવાળ ત્રોડી નખાવ્યું છે. આ સર્વ માન કંપનીની શરૂઆતમાં મદદ કરનાર શેઠ વલ્લભદાસનેજ અર્પણ કરવું એજ આ ગરીબ લેખક વ્યાજખી ધારે છે.

—અત્યાર સુધી આ “સમાજ” ફક્ત સ્ત્રીવર્ગનેજ મફત નાટક બતાવતી હતી પણ શ્રી ભાતખજાર-દાણાખંદર કરીઆણાખજાર, લોખંડખજાર તથા શેઠ મુળજી જેઠા કાપડ માર-કેટના શ્રીમાનસુપ્રસિદ્ધ વેપારીઓ તરફથી ખાસ ઉત્તેજન મળવાથી, હવેથી પુરૂષવર્ગ તથા સ્ત્રીવર્ગને તદ્દન મફત નાટક બતાવવા સમાજ લાગ્યશાળી થઈ છે. માટે દરેક લક્ષાધિપતિ ગૃહસ્થોએ બની શકે તેડલું આ સમાજને ઉત્તેજન આપી, સમાજના આયુધ્યમાં વધારો કરવો એજ નમૃતા પૂર્વક લલામણુ છે.

લી૦

લેખક—લક્ષ્મીદાસ પરમાણુંદાસ ભુતા રાજુલાકર
ના અનંત સ્નેહભાવે સવિનય પ્રણામ સ્વીકારશોજી.
શ્રી કન્યાવિક્રય નિષેધક નાટક સમાજના વ્યવસ્થાપક.

એ નામનો—

જહ જ તહને કંઈક અંશે પ્રિય થયો હોય તોજ તું આ નાટક જોવા પધારવાની તસ્દી લેજો નાટક પુરેપુરું જોઈ વિચાર કરજો, વિચાર કરી અનેક વિચારોના વમજોમાં તહારા મસ્તકને લમાવી દઇ તેમાંથી જન્મ પામતી અનેક કલ્પનાઓ અને તે કલ્પનાઓનો સાર તેમજ તારા સાચા ખોટા મિત્રોનો સ્વાર્થી સગાંઓના દુનિયામાં પ્રકટ ઓળખાણ તરીકે દાવા રાખનારા મનુષ્યનો સમગ્ર સર્વનો તેમજ આખા પ્રજ્ઞાંડનો સાર સાંકર્ય કરી તેમાંથી તહને જે સત્ય લાગે તે વ્યાજખી માની આ નાટકના લેખકને માટે દુનિયાની દ્રષ્ટીમાં વ્યાજખી લાગે તેવી આ લેખકની યોગ્ય કહર કરજો. અને આ નાટકના પ્રત્યક્ષ અવલોકનથી થતા ફાયદા અથવા ગેરફાયદા જો તહને પુરસુદ મળે અને લાખવાની ઇચ્છા

થાય તો લેખકને શિરનામે લખી મોકલજે એટલે ત્હારા લખાણને હું ઉપકાર સહિત અત્યંત માનની દ્રષ્ટીથી વધાવી લઇશ.

વાંચનાર !

તું પરણેલી સ્ત્રી હો અથવા તો પુરૂષ હો, કુવારી કન્યા હો અથવા તો વિદ્યાર્થી હો; રંક, શ્રીમાન, અજ્ઞાન, વિદ્વાન કોઈપણ જ્ઞાતી હો તેની સાથે મ્હારે કશો પણ સંબંધ નથી પણ ત્હને આ નાટકમાંથી તથા ત્હારી સર્ગ શક્તિએ મેળવેલા શુભ સારમાંથી ત્હને ત્હારા માટે-ત્હારા કુટુંબીઓને માટે ત્હારી જીવંતીની સાદૃશ્યતાને માટે કોઈ પણ વખત કોઈપણ પ્રમાણીક વાક્યનું એક અલ્પ દૃષ્ટાંત પણ ત્હને મદદ રૂપ થઈ પડશે તોજ લેખકના તન મનનો અનહદ લોગ અને ત્હને આ નાટક જોવા આવવા માટે પડેલો પરિશ્રમ સફળ થયો સમજાશે એજ ખાકી હાલતો લેખકને માટે—

(લેખકના હૃદય ઉદ્ગાર.)

“ અસાર સંસારના સાગરે વૃથા ડુબતું નાવ આજે.

“ દુર્ભાગ્ય કર્મના પ્રવાસે, ડુબ્યું તરતું નાવ આજે.

“ સદ્ભાગ્ય ચિત્તના સંસ્કારે, વિકાર વામાં વહેરાયો.

“ સુન્ય સૃષ્ટિના અન્ધકારે, શુષ્ક શ્રમ સફળ કહેવાયો.

ઉપરાંત.

“ સોનું સમજી સંગ કર્યો, કર્મે નિવડ્યું કથીર

પણ

“ શાન્તી રાખી સાચ્યું, નિકળ્યું કંચન હીર
તો પણ વાંચનાર તહારા માટે.

“ ગન્ધ ગ્રહી જે ઉર મહી, વા'યે વહી નવ જાય.

“ સ્થુળને સુક્ષ્મ જ્ઞાનથી, દિર્ઘ દ્રષ્ટી દેવાય.

“ જ્ઞાન ધ્યાનને સાનમાં, સઉ સમજી શકાય.

“ વિદ્વાને મન કંઈ નહીં, અઢંગીઓ અથડાય.

“ અથડાઈ અથડાય છે, તહોય ન આવે પાર.

“ અજ્ઞાનના અન્ધકારમાં, વિક્ષેપ ગોથાં ખાય.

“ અનુભવે અનુભવ મળે, એ તો સરળ મનાય.

“ પરોક્ષ અનુભવ સિદ્ધ કરે, એજ મનુષ્ય ગણાય.

“ ખાકી તો સર્વ નામનાં, મનુષ્ય કહેવાતાં ફરે.

“ સુખને દુઃખના ત્રાજવામાં, ત્રોળાતાં આયુષ્ય ચરે.

એથી વધારે શું લખવું.

સંવત ૧૯૭૩

પોશ માસ

કૃષ્ણ પક્ષ

અમાવાસ્યા.

લી૦ શુભેચ્છક,

લક્ષ્મીદાસ પરમાણુંદદાસ ભુતા,

રાજ્યલાકરના સવિનય પ્રણામ.

મુખ્ય પાત્રોનાં નામ.

પુરૂષ વર્ગ.

જગો ઢેઢી—કન્યા વિક્રય કરનાર એટલે દીકરીનું વેચાણ કરવામાં પહેલે નંબરે હુશીઆર.

પ્રાણુલાલ—જગા ઢેઢીનો પુત્ર અને કન્યા વિક્રયનો નિષેધક.

સૌભાગ્યચંદ્ર—પ્રાણુલાલનો બાળ મિત્ર, લલિતાનો પતિ અને એક લક્ષાધિપતિ ગૃહસ્થોનો પુત્ર.

બુઢોવર—સાઠ વરસની ઉમ્મરે લગ્ન કરવાની કનીષ્ઠ ઇચ્છા રાખનાર.

આણુવર—બુઢોવરની સાથે જાનમાં આવેલા જાનઘંયા મંડળમાં સૌથી અગ્રેસર.

ગોર ગોવરધન—કુંવારી કન્યાઓનું ગમે તેવા વરની સાથે વેશવાળ કરાવી આપનાર કૃતઘ્ની લાલચુ-દલાલ.

જડજ સાહેબ—હાઇ કોર્ટમાં ધર્મ આસનપરની પવીત્ર જગ્યાપર બિરાજનાર.

જેલર—જેલ ખાતાના ઉપરી અધિકારી સાહેબ.

દેશીમંડળ—કન્યા વિક્રય નિષેધક પ્રાણુલાલ પ્રત્યે દિલસોજી બતાવનાર.

સીપાઈઓ—જેલ ખાતાના, હાઇ કોર્ટના, વગેરે પરચુરણ પોલીસ.

જાનઘંયા—જાનમાં આવનાર ગૃહસ્થો.

સ્ત્રી વગ.

હરખ—જગા ઢેઢીની સ્ત્રી.

લલિતા—જગા ઢેઢીની પુત્રી, પાછળથી સૌભાગ્યચંદ્રની સ્ત્રી.

લક્ષ્મી—સૌભાગ્યચંદ્રની પહેન, પ્રથમજ પ્રાણુલાલની સ્ત્રી.

સ્ત્રી મંડળ—લલિતા પ્રત્યે માનની દ્રષ્ટીથી અવલોકન કરનારું

શ્રીનીતીદેવી—પ્રાણુલાલ ઉપર પુણ્ય પ્રસન્ન થએલી.

જનડીઓ—જનમાં આવનારી સ્ત્રીઓ.

કન્યા વિક્રયની કૂરતા

નાટકનાં ગાયનો.

—(x+x)—

પહેલો અંક.

—:૦:—

નાટકનો પ્રારંભ.

ઈશ્વર સ્તુતિ.

મંગલાચરણ.

(૧)

દિન દયાળ હીનાનાથ સકળ અકળ વિશ્વનાથ,
કષ્ટ કાપી સુખ સ્થાપી, ભક્ત જનોની ભીડ ભાંગી,
કન્યા વિક્રયનો નાશ કરવા, પ્રેક્ષકોને પ્રેરજો...દિન દયાળ.

નટીઓ—

(૨)

આવો સખી આવો પ્રભુને પુલડે વધાવો
પુલડે વધાવો પ્રભુને મોતીડે મઢાવો—આવો.
ચાલો સખી ચાલો આજે નાટક બતાવો
પ્રેક્ષક વર્ગોમાં નાટક બતાવો

કન્યા વિક્રયનો નિષેધ કરાવે
 ભુલ્યુક માટે માફી ચાહે
 સિંધુ સુતાનો સેવક લેખક જણાવે...આવે.

જલિતા—

(૩)

સાહાય થાને શ્રી મોરારીરે
 ઉરે ધરને વિનંતી આ મારી
 વિપત્તિ વિચારી દયા દીલ આણી
 સફળ શ્રમ કરને વનમાળી—સાહાય
 મુજ પીતાના હરામી પંજમાંથી
 લેને ખચાવી ઉગારી
 સાહાય થાને વારે ચડને
 શ્રી ગોવીંદ ગીરધારી

—સાહાય,

લક્ષ્મી—

(૪)

જાઓ જાઓ છોડો છોડો ન છોડો ન કેડો દયો
 નાંહી સતાવો
 પ્રભાત થતાં વખત વીતી જશે વૃત્ત ભંગ થશે
 પતિ પુજનનો.
 નહીં ગમરાવો, નહીં સતાવો બેની મારી
 શાને શરમાવો
 જાઓ, જાઓ.

લક્ષ્મી—

(૫)

સરસ નિરસ સુખ દુઃખ નવ ગણીને સંતોષ માની રહીએજી(૨)
 સકળ શિરોમણી મનહર મુરતી, નામ નારાયણ લઇએજી
 સુવર્ણ પ્રભાતે નિજ પતીની, સેવા સદંતર કરીએજી
 પુર્ણ પ્રતાપી મન રાખીને, સુખ સાગરમાં તરીએજી
 અલભ્ય લક્ષિતને અખુટ શક્તિથી પતીનું મન રીજવીએજી
 સમગ્ર સુખમાં અનંત દુઃખમાં, પતીને પ્રભુ સમ ગણીએજી
 તો ભવ સાગરમાં તરી જઇને મહા સતી કહેવાયેજી.

લક્ષ્મી—

(૬)

ઠંડાલી લાગે છે મનહર મુરતી મુજ નાથનીરે
 મુજ આધારનીરે, મુજ શિરતાજનીરે....ઠંડાલી.
 તન મન ધન તમને અરપું હું
 ચરણ કમળની દાસી બની હું
 સેવા સદંતર કરું સુંદર મુજ શ્યામનીરે...ઠંડાલી.
 રામ પ્રત્યે સીતાની ભક્તિ
 કૃષ્ણ પ્રત્યે રાધાની ભક્તિ
 તેવી ભક્તિ કરું પ્રિતમ પ્રિય પ્રાણુનીરે...ઠંડાલી.

લક્ષ્મી—

(૭)

જાગો જાગો તમે પ્રિય પ્રાણુ, જાગો જાગો તમે રે
 નિદ્રાને ત્યાગો તમે પ્રિય, નાથ જાગો જાગો તમે રે
 રજની ગર્ભ, દીન આવી ઉભો છે ચંદ્ર થયો વળી શાન્ત
 હજવે હજવે તારા થાતાએ, અસ્ત થવા પ્રિયનાથ...જાગો
 પ્રાતઃ થતાં ચઢનંદન કેરાં, દર્શન કરવી સઉ કાજ
 તેમજ હૃદય કમળની આ દાસી, તલપે છે શિરતાજ.. જાગો.

જગો ઢી—

(૮)

દેશી લાઈઓ દીકરીઓનું ધન હુરજો.
 હુંડી લેખીને નાણું વસુલ કરજો.... દેશી.
 વગર મહેનતે ધન મળે, એવો આ વેપાર
 વગર જોખમની હુંડીઓ તુરતની શીકરાય
 એમ સમજીને હુંડી વસુલ કરજો.....દેશી.

જાનડીઓ—

(૯)

ડોસા વર તો પરણું પરણું થઈ રહ્યારે
 વર તો આવ્યા છે લાડડીને ઘેર
 વર તો ડગુ ડગુ કરી ચાલતારે
 વરની ઉમ્મર મોટીને હોંશ ઘણી ઘણી રે
 વરને આવી માંડવે જઈ ખાંડ
 વર તો સોનાપુર ગામના ગરાસીયારે ..ડોસા.

પ્રાણુલાલ—

(૧૦)

કન્યા વિક્રય કરનારો રે છતી આંખે અંધાપો લઇ
 પુત્રીના પૈસા લેનારો .. રે છતી.
 ખ્યારી પુત્રીનું સગપણ કરતાં ન સાફ નરસું ગણનારો
 મરણ કીનારે પહોંચેલા ડોસા સાથે ફેરા ફેરાવનારો. રે છતી.
 માયાના મોહમાં મોહાઈ જઈને કસાઈનું કામ કરનારો
 મહાત્મી સાથે મીઠાળ ખાંધી બાળ રંડાપો જોનારો...રે છતી.

લક્ષ્મી—

(૧૧)

પધારો પ્રીતે પ્રાણપતી પ્રિય ખ્યારા
 સિધાવો સુખે શ્યામ સલુણા સુખકાર...પધારો.
 વહેલા વળજે વાલમ મારા
 વિયોગી દાસી દીન દારા
 સુખી રહેજે શાન્તી રાખી સ્વામી મારા....પધારો.
 પ્રાણલાસ—સલુણી શાણી રહેજે મનમાં ધિરજ ધારી
 સદગુણી ખ્યારી દેજે સંતાપને તું ટાળી...સલુણી.
 વહેલો આવીશ વહાલી મારી
 ખડેન લલિતાને હું બચાવી
 બ્રાન્તી તજીને શાંતીનેદેજે તું સમાવી—પધારો.

બાનડીઓ---

(૧૩)

વરને પોંખો તમે વહુની માડીરે
 આઠ્યા તેને લ્યો તમે વધાવીરે
 ઘરડા વર ઉભા રહી થાકેરે
 નથી ઉભું રહેવાતું તેનાથી રે
 માટે જલદી આવો વહુની માડીરે
 લાડકડા વરને સોંપો લાડી રે...વરને.

જગો ઢેઢી—

(૧૩)

દીકરીના પર્ધસા લેવા ઓ લાઈ, વગર મહેનતની છેઆ કમાઈ
 સગાઈ વખતે પાંચ લેવા (૨)

લગન વખતે ખીજ લેવા (૨)
 દશ હજારનો મેળ પુરો થાયદીકરોના.
 એક દીકરી છે અત્યારે
 ખીજ ત્રણ હોય તો ચાર થાયે
 ચાલીશ હજારની પુંજ કહેવાય.....દીકરોના.

નાયકા—

(૧૪)

રસભીના રંગીલા છે નટવર કાન
 નટવર કાન દીસે સુંદીર શ્યામ
 હું તો તમારી ખ્યાસી બની છું,
 તમે અમારા પ્રિતમ થયા છો
 પ્રીતમ ખ્યાસીની જોડી બની છે અપાર
 બની છે અપાર, શોભે અપરમપાર.....રસ ભીના.
 હું તો તમારી ખ્યાસી બની છું
 તમે અમારા જોગી થયા છો
 જોગી જોગણના લોગી થઈ બન્યા છો અસાર
 બન્યા છો અસાર, કર્યો ખારો છે સંસાર.....રસ ભીના.

લલિતા—

(૧૫)

શિરપર સંકટ પડ્યું છે અપાર બન્ધુ જોવા આવજો,
 દુઃખી દુખીઆરી બેનની દાઝ ઓલવવા તું દોડજો
 દુષ્ટ પીતાના કૃત્ય અકૃત્યથી હું પીડાઉં છું
 સાઠ વરસના ડોસાની સાથ લગ્નથી રીખાઉં છું.

ઠહાલી નાનકડી ઝેનનો ઠહાલ ભાઈ તું બુલી ગયો
જીંદગી મારી એળે ગઈ જન્મારો ધુળ થયો.

લલિતા—

(૧૬)

મુજને તજી નહીં જા, ઠહાલા તું વીરા
ખડેન મન વીરા, છે અમુલ્ય હીરા
ટળવળતી મુકી ચાલ્યો તું વીરા.....મુજને.
દુષ્ટ પીતાથી હું અકળાઉં
વૃદ્ધ પતીના ભયથી મુંઝાઉં
તેમાંથી તું બચાવી લે વીરા.....મુજને.

પ્રાણુલાલ—

(૧૭)

કન્યા વિક્રય નહીં કરવો રે પીતાજી નહીં કરવો (૨)
હરામી પૈસો હરામમાં-હરામ થઈ ચાલ્યો જશે
હુકનો પૈસો જે હશે તેપણ હરામી થઈ જશે—કન્યા
એમ સમજી સજ્જનો આ કંદમાં પડશે નહીં
પુત્રી વેચી પૈસા લઈને સુખ કદી જોશે નહીં—કન્યા
માટે પીતાજી કૃપા કરીને ઝેનતું ભાગ્ય સુધારી દો
કન્યાદાન અર્પણ કરીને મહાપુણ્ય સ્વીકારી લ્યો—કન્યા

પ્રાણુલાલ—

(૧૮)

અભિમાન કદી નહીં કરવું રે, કોઈએ નહીં કરવું (૨)
ચાર દીવસની ચાંદની, ફરી રાત અંધારી
તેમ આજ છે શ્રીમંત સ્થિતી, ખને કાલે ભીખારી-અભિમાન

પચાસ વર્ષની જીંદગીનું નાટક કાલે પુરૂં થશે
તેમાં કાળ જપાટો મારશે, નાટક અધુરું રહી જશે-અભિમાન.
માટે ભલા તું ભલાઈ કરી લઈ જશનો ભારો ખાંધી લે
પુણ્યદાન જે થાય તો કરી જીંદગાની સુધારી લે-અભિમાન.

પ્રાણુલાલ—

(૧૯)

ઓ દુષ્ટ પીતા દીકરી વેચી ધન લેવું ધારમાં
દઈ ડોસાને તું રંડાપો આપ ન કન્યા દાનમાં
તને રૂવે રૂવે કીડા પડશે.

તારી છૂતી પર જમડા ચડશે

ધગ ધગતે ખીલે ધાબડશે...

ઓ દુષ્ટ.

આ હરામી પછસો નહીં રહેશે

ઘરમાંથી ખાવાનું ટળશે

નખોદ જશે શ્રાપો મળશે...

ઓ દુષ્ટ.

તહારા હાથ પગોજ પડયા ભાંગી

જેથી ઝટ કમાણી આ જાગી

લે પાપીં હવે મૃત્યુ માગી...

ઓ દુષ્ટ.

વિષ પાવું હતું ગળથુલીમાં

કે મરી નહી શીળી ઓરીમાં

પણ આ તો સંકટની સીમા...

ઓ દુષ્ટ.

પ્રાણુલાલ—

(૨૦)

લખ્યા જે લેખ લલાટે રે, નહીં મીથ્યા થશે રે

સૂર્યવંશી સત્યવાદી હરીશ્વંર ગણાય.

નીચ ઘેર મજૂરી કરતાં પાપી પેટ ભરાય
 વિધીની કૃતિ ગતિ ન કળાય (૨) લખ્યા
 પુણ્ય પ્રતાપી પુણ્યશાળી પાંડવો કહેવાય
 ભાગ્ય હીને ગ્રજ તણને જંગલ ગોથાં ખાય....વીધી.
 મન ધારે કે હું કરું ને કરવાવાળો કોય
 આદર્યાં અધવચ રહે ને પ્રભુ કરે તે થાય....લખ્ય.

પ્રાણુલાલ—

ભાગ્ય વિનાના ભુપતી, કદી નહીં લક્ષ્મી થવાયજી
 કર્મ વિનાના કર્મ ઉદય કહો કયાંથી થવાયજી
 મોહરે છોડીદે વહાલી લક્ષ્મી તું
 સંસારમાં સુખી કોઈ નથી, દુનીઆ દુઃખમાં રીખાયજી
 સાચું સુખ છે સ્વર્ગમાં જોથી જન્મળ ત્રોડાયજી
 મોહરે છોડીદે વહાલી લક્ષ્મી તું.

લક્ષ્મી—પ્રાણુ પ્રિતમ મુજ આધાર છે, સાચા છત્ર શીરતાજી
 દુઃખડું તમારું જોઈ આ, અંતર મારું ચિરાયજી
 પ્રભુ તેં જીલમ આ શું કર્યો.

પ્રાણુલાલ—સુખ છે શેમાં જોયું નથી, જોવા તણ અભિલાષજી
 જીંદગી અર્ધ એળે ગઈ, થયો સુન્ય સંસારજી
 મોહરે છોડીદે વહાલી લક્ષ્મી તું.

લક્ષ્મી—હયાના સાગર તમે પ્રાણુ છો, નિરાધારના આધાર છો
હવે રે જીવીને હું શું કરું મરવું નહીં નિરાધાર છો
પ્રજા તેં જીવમ આ શું કર્યો.
પ્રાણુલાલ—મમતા મુકી દે બહાલી લક્ષ્મી તું, સંસારમાં નથી
સાર છો

સુષ્ટીમાં કોઈ કોઈનું નથી, કોના પુત્રને ને તાત છો
મોહ રે છોડી દે બહાલી લક્ષ્મી તું.

પ્રાણુલાલ— (૨૨)

છે “ લક્ષ્મી ” તુંજ નામને “ પ્રાણુ ” નામ પ્રણામ
દૃઢ્યે છેલ્લા શ્વાસમાં છેલ્લું તારું નામ
કાંસી રૂપી કાળને, જોઈ કંપે કાય
પણુ તુંજતું સ્મરણ થતાં ઠરવા મળે નહિ કામ
લક્ષ્મી હતી મુજ કામની, પણુ નહીં આવી કામ
પ્રારબ્ધે જીદા કર્યા, “પ્રાણુલક્ષ્મી” નામ
લક્ષ્મી લક્ષ્મી બોલતાં નિકળે છેલ્લો શ્વાસ
પ્રાણુ લક્ષ્મી મળે હવે, સકળ પ્રજા દરબાર.

પ્રથમ અંક સમાપ્ત.

બીજો અક.

—:]૦[:—

પ્રાણુલાલ—

(૨૩)

હતી જે અતિ પ્રાણુથી પુત્રી ખ્યારી
કરે દુઃખી તેને પછી શત્રુ ધારી
પીડા તેની પેખી ઝરે અશ્રુ ધારા
તને કૂર આ ચાલ એ દેશી મારા.

(૨)

નથી ભુત પીશાચણી એ ખિચારી
નથી બાપ દાદા હણી થઈ હત્યારી
ઠહો વાંક તેણે કર્યા જે તમારા
તને કૂર આ ચાલ એ દેશી મારા.

(૩)

ઘણાં દુઃખથી તે તને અન્ન પાણી
ગયાં રૂપ ને રંગ અંગે સુકાણી
તથાપી કરો દુઃખમાં કાં વધારા
તને કૂર આ ચાલ એ દેશી મારા.

(૪)

પછી દુઃખ જ્યારે શકે ના ખમાઈ
પડે ક્ષપમાં કાં મરે વિષ ખાઈ

હણી નિજ પુત્રી બન્યા છે હત્યારા
તને કૂર આ ચાલ ચો દેશી મારા.

(૫)

જુઓ મૂર્ખતા કેવી આ દેશી લોકો
રડો દુઃખતી આંખમાં મારી ઝોકો
કહો કેમ આવે પછી દુઃખ આરા
તને કૂર આ ચાલ ચો દેશી મારા.

પ્રાણુલાલ—

(૨૪)

સેવકની અરજ લેજે પ્રભુ તું સ્વીકારી
શરણે આવે છે આ દાસ તારો રે આજે...સેવકની
પાપી પીતાને મારી બહેનને બચાવી
અપરાધ હોયે તો ક્ષમા કરજે દયા લાવી
દુઃખણી બહેનીતું. દુઃખડું કાપી
રક્ષા કરજે નિરદોષ બાળાની આજે.....સેવકની.

(૨૫)

“અસાર સંસારના સાગરે, વૃથા દુખતું નાવ આજે
“દુર્ભાગ્ય કર્મના પ્રવાસે, દુખ્યું તરતું નાવ આજે
“સદ્ભાગ્ય ચિત્તના સંસ્કારે, વિકારવામાં વહેરાયો
“સુન્ય સુષ્ટીના અન્ધકારે, શુષ્ક શ્રમ સફળ કહેવાયો.

પ્રાણુલાલ—

(૨૬)

શ્રીકૃષ્ણ મોરારી છે ગીરધારી લેજે તું ઉગારી
આશરે તારે છે એક...(૨)
સૃષ્ટિમાં વૃષ્ટિમાં દુનીઆની દ્રષ્ટિમાં
સર્વમાં તું છે એક.

સુખકરમાં દુઃખકરમાં મધુકરમાં તરુવરમાં
સરવરમાં તું છે એક...શ્રીકૃષ્ણ.
શાન્તીમાં ભાન્તીમાં ભક્તોની ભક્તિની
શક્તિમાં તું છે એક.

જળમાં ને સ્થળમાં ને આકાશે
પાતાળે જ્યાં ત્યાં તું છે એક...શ્રીકૃષ્ણ.
સેવકની અરજ લેજે સ્વીકારી, દેજે વિચારી ધ્યાન
શરણે તારે હું આવી માગું છું સુંદર “સ્વર્ગ” તું સ્થાન—
શ્રીકૃષ્ણ.

પ્રાણુલાલ—

(૨૭)

લખ્યા જે લેખ વીધીના
જોયા આ ખેલ કીસ્મતના
જોયું નાટક દુનીઆનું
તેનો અંત આજે આવે છે.

(૨)

સુખ જોયું ને દુઃખ જોયું
 સુખ સંસારનું જોયું
 તે સુખ આજ જોવાતાં
 કાંસીને ભોગ દેવો છે.

(૩)

પીતાનો સ્નેહ મેં જોયો
 માયાનો પ્રભાવ મેં જોયો
 ન જોયો સ્નેહ કીરતારનો
 તે જોવા આજ જાવું છે.

(૪)

ઝોહો બહેની બહાલી બહેની
 હતી મુજ ભાગ્યની બહેની
 નહીં ત્યારે નહીં આજે
 સદાનો સંબંધ તુટે છે.

(૫)

બહેની તું મોહ છોડી દે
 સંબંધ મારો તું ત્રોડી દે
 જનારાને વિસારી દઈ
 વીધીનું ધાર્યું વેઠી લે.

(૬)

વીધીનું ધાર્યું વેડી લઈ
મળ્યો ભરથાર સ્વીકારી લે
જનારા ભાઈને ભુલી
અંતરમાં શાન્તી સ્થાપી દે.

(૭)

ઓહો બહેની તું દેવી છે
જમાનાની તું છે દેવી
હૃદય બહેની તું દેવી છે
કળી યુગની તું દેવી છે.

(૮)

દેવી નામ સ્થાપું છું
દેવી નામ જાપું છું
સ્વર્ગે જઈ તારું હું
દેવી નામ લખાવું છું.

(૯)

બહેની રૂદન છોડી દઈ
મળ્યો ભરથાર સ્વીકારી લે
જનારા ભાઈને ભુલી
અંતરમાં શાન્તી સ્થાપી દે.

(૧૦)

અંતરમાં આગ લાગી છે
 બુઝાવાને નથી કંઈ
 હતો મિત્ર બુઝાવાને
 નથી ઉપાય તેનો કંઈ

(૧૧)

સંસારી સંગ છોડું છું
 મિત્રનો સંબંધ તોડું છું
 હૃદય બહેની હૃદય રાખી
 સ્વર્ગે હું સિધાવું છું

(૧૨)

મિત્ર છે છેલ્લા તમને પ્રણામ
 બહેની છે છેલ્લા તુજને પ્રણામ
 જગતના મિત્રોને છે પ્રણામ
 પ્રાણના સર્વને છે પ્રણામ.

પ્રાણસાલ—

(૨૮)

નામ જપીશ હું તારૂં રટણ કરીશ હું તારૂં રે
 સ્વર્ગમાં જઈ નામ જપીશ હું તારૂં
 કૃષ્ણ મોરારી તારૂં, નામ છે જગતમાં તારૂં
 ઉદ્ધાર છે અધમ તણા કરનારૂં રે સ્વર્ગમાં.

સ્વાર્થી સંસાર છોડું છું, આપ શરણે હું આવું છું
લેજે ત્રિભુવન મુજને તારીરે... સ્વર્ગમાં.

શ્રી નીતીદેવી — (૨૯)

આવી આવી આવીરે હું તો ભકત માટે અહીં આવી
ભકત છે મારો નીતીમાં પુરો
ન્યાય નીતીમાં નથી અધુરો
નીતી રીતીમાં પુરો શુરો
રહાય થવા હું આવી રે, હું તો...આવી
ભકતને મરતામાંથી બચાવા
ભક્તાનું મનડું અતિ રીજવવા
ભક્તાના ભાગ્યને ઉદ્ધય કરવા
ભીડ ભાંગવા આવીરે, હું તો...આવી.

લક્ષ્મી — (૩૦)

જેઠું જઈને ખ્યારાનું મુખડું
ખ્યારાનું મુખડું ખ્યારાનું ચિતડું...ખ્યારાનું મનડું જેઠું
હું તો તમારી રાધા બની છું
તમે અમારા કૃષ્ણ થયા છો
રાધા કૃષ્ણ રાધા કૃષ્ણની જોડી રે....હું તો.

હું તો તમારી સીતા બની છું
 તમે અમારા રામ થયા છો
 રામ સીતા, રામ સીતાની બેડી રે....હું તો.
 હું તો તમારી લક્ષ્મી સતી છું
 તમે અમારા પ્રાણુ પતી છો
 પ્રાણુલક્ષ્મી પ્રાણુલક્ષ્મીની બેડી રે....હું તો.

લલિતા—

(૩૧)

ઉપકાર (૨) અનુપમ થયો આપનો જો બદલો કીરતાર
 સત્કાર (૨) સ્વીકારી દીન બાળાનો સફળ કર્યો અવતાર
 મોહન મુરતી મન હરનારી
 હૃદય રમે છે લાગે ખ્યારી.

સૌભાગ્યચંદ્ર—સબળ સ્નેહની રક્ષા કરજો સૃષ્ટી સરજનહાર.

ઉપકાર.

(૩૨)

લેખક તરફની પ્રેક્ષકોને નમ્ર વિનંતિ—

બંધુઓ ધરો શિખામણ ધ્યાન—કન્યા વિક્રયથી નથી કલ્યાણ
 કન્યા વિક્રયનો અધમ રિવાજ જ્યાં સુધી બંધ થશે નહીં
 હિંદુ સંસારનો બિલકુલ ઉદય ત્યાં સુધી થશે નહીં.... બંધુઓ
 દરેક જાનિના અગ્રેસરો તમે જલદી જાગૃત થાઓ
 કન્યા વિક્રયના કસાઈખાનેથી છુવતી ગાયો છોડાવો...બંધુઓ.

કન્યા વિક્રય કરનારાને પ્રેક્ષકો તમે યોધ દેજો
જેનો બદલો સકળ શિરોમણી પ્રભુ પ્રત્યેથી લેજો...બંધુઓ.
કન્યા વિક્રયની કૂરતાનું નાટક આજ બતાવ્યું
ભુલચુક માટે લેખક તરફથી માફી હું તો માગું...બંધુઓ

લક્ષ્મી—

(૩૩)

પધારો પ્રાણુ મારારે, મુજ આંખોના છે તારારે...પ્રાણુપતી.
દુઃખના દરીઆમાં હું ડુબેલી દાસી
તેમાંથી તરીને થઈ આપની પ્યાસી
આવ્યા છે સુખ વારા રે...પ્રાણુપતી
પ્રાણુલાલ—દુઃખને અંતે સુખ કહેવાયે
સત્યને વિજય અંતે હોયે
સ્વીકારો રનેહ બાળા રે, લક્ષ્મી સતી...પધારો

શ્રી મંડળ—

(૩૪)

ચાલો ચાલો સૌ જહેન, લલીતાને માન મોટું આપીએ.
લક્ષ્મી—આવો આવો સૌ જહેન, લલિતાને માન મોટું આપીએ
જેસો જેસો સૌ જહેન, લલીતાને પુલથી વધાવીએ
ધરી ઉરે ઉમંગ આનંદનો દીન આજે માનીએ.

પ્રાણુલાલ—

(૩૫)

કન્યા વિક્રયના કૂર કૃત્યમાંથી બચી તું બેનડી
ઉપકાર તું માને પ્રભુનો બહાલી મારી બેનડી

કન્યા વિક્રયનો નાશ જડ મુળથી થવા હીમ્મત ધરું
 જીંદગીના જોખમે પાછો કદી પછુ નહીં ફરું
 દમ્પતી જોડું તમે સંસારમાં સુખી રહો
 સુખ સંપત્તી બબ્બ કીર્તી માંહે જીંદગાની સફળ કરો.

લાલિતા—

(૩૬)

પ્રાણનાથ પ્રિતીના પંથે વધારો
 રનેહ સુંદર શામળીઆ સ્વીકારો...પ્રાણનાથ.
 પાપી પીતાના પંજમાંથી ફાવી
 ઇશ્વરે તેમાંથી મુજને બચાવી
 અમી દ્રષ્ટીની વૃષ્ટી વરસાવો ..રનેહ.

સૌભાગ્યચંદ્ર—

રનેહ અમૃત અંતરમાં ઉતારો
 તાપ ત્રિવિધ સંતાપ નિવારો
 પ્રાણ પ્રિયા પ્રિતીની રીતી વધારો
 હવે સુખેથી સુંદરી સીધારો....પ્રાણનાથ.

શ્રી

કન્યા વિક્રયની કૂરતા

નામનું નાટક હિંદુભાઈઓને બોધ આપવાને માટેજ
તદન મફત બતાવવામાં આવે છે.

મુંબઈમાં તથા ભાવનગરમાં

અત્યાર સુધીમાં કુલે ૫૬૦૦૦ માણસોએ આ નાટકને
તદન મફત જોવાનો લાલ લીધો છે.

લેખકનો ખુલાસો.

મરણને કીનારે પહોંચેલા સાઠ વરસના ડોસા સાથે
પૈસાના લોભમાં લોભાઈ જઈ પોતાની બાર વરસની ગાય
જેવી ગરબડી પુત્રીને છતી આંખે આંધળા થઈ પરણાવી
દેવા તત્પર થનાર કૃતઘ્ની માતા પીતા પ્રત્યે ધિક્કાર-ફિટકાર
અને તિરસ્કારની લાગણી ખાસ જાહેર કરવાને માટેજ આ
લેખકે “ કન્યા વિક્રયની કૂરતા ” નામનું નાટક રચી ગાયન
છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યું છે. એટલુંજ નહીં પરંતુ હિંદુ સંસારમાં
આલતા કન્યા વિક્રયના કરપીણ રીવાજનો જડમુળથી નાશ
કરવાના દ્રઢતા ભરેલા સોનેરી મતને અનુકુળ થઈ આ
લેખક પોતાની જીંદગીના જોખમે આ પુસ્તકને નાટકશાળામાં
પ્રત્યક્ષ નાટકરૂપે ભજવી બતાવે છે. એ ઉપરાંત આ નાટકના
પ્રત્યક્ષ અવલોકનથી કન્યા વિક્રયના અંધકારમાં રીખાતી

અને પીડાતી બાળાઓને અત્યંત કરુણાજનક દુઃખદાયક દુઃખ દર્શનનું દ્રષ્ટી સમીપ ભાન થાય અને તે દ્રષ્ટી સમીપના દુઃખદાયક દુઃખદર્શનના ભાનથી પોતાના ઉદરમાં જન્મ પામેલી પોતાની ખ્યારી પુત્રી પ્રત્યે દયાની લાગણી ઉત્પન્ન થાય-અને તે દયાની લાગણીને અતે પોતાની પુત્રી યોગ્ય પતી સાથે, પરણાવવા સુવર્ણમય ઇચ્છા થાય-અને સુવર્ણમય ઇચ્છાની પરિપુર્ણ કર્તેહ સાથે નિરદોષ કુમર કન્યાઓની આખી જીવંતગાની સાદૃશ્યતા સહિત જીવંત પર્યંત નિરગમન થાય-એવા પ્રબળ હેતુથીજ આ લેખક પોતાના તન-મન અને સ્વતંત્ર મનના લોભ સાથે બોધ આપવાને માટેજ આ નાટક દિંદુભાઈઓને તદ્દન મદ્દત બતાવે છે. અત્યાર સુધીમાં એકંદરે જાન હમ્મર માણસોને આ નાટક મદ્દત બતાવ્યું છે. અને હવે પછી શ્રી પરમ કૃપાળુ પરમાત્માના પવિત્ર દરબારમાં આ નાટકના લેખકના આયુષ્યની કલ્પના હશે તો તે આયુષ્યની પુર્ણાહુતી સુધીમાં અનેક માણસોને આ નાટક તદ્દન મદ્દત બતાવી અને તેના અંતઃકરણમાં બોધરૂપી અમૃતનું સિંચન કરી કન્યા વિકલ્પને અન્ધકાર દુર કરાવવામાંજ આ “લેખક” પોતાનો વ્યતિત થએલો સાડાઆઠ વરસનો મહા પ્રયાસ અને હવે પછીનો દરેક પ્રયાસ સફળ માની આ અસાર સંસારમાં મોંઘામાં મોંઘી શ્રીમ્મતે મળેલા મનુષ્ય અવતાર કન્યાજીવકારી થયો એમ સમજશે—

